

Novosti u endokrinologiji nadbubrežne žlijezde u 2025. godini

2025. godina donijela je brojne novosti u području endokrinologije pa tako i one vezane uz poremećaje nadbubrežne žlijezde.

- FABULAS studija ukazala je na mogućnost endoskopske radiofrekventne ablacije kao sigurne i učinkovite metode liječenja adenoma koji luče aldosteron, osobito lijevostrano pozicioniranih. ¹
- Na godišnjem je sastanku Endocrine Society predstavljen razvoj implantabilne bioprintane terapije stanicama nadbubrežne žlijezde u liječenju insuficijencije nadbubrežne žlijezde. Trenutna istraživanja na životinjskim modelima pokazuju da su ove stanice reagirale na ACTH i izlučivale kortizol prema cirkadijarnom ritmu, tj. na fiziološki način koji se dosadašnjim terapijskim modalitetima teško postiže. Iako su potrebna dodatna klinička ispitivanja, ovo svakako otvara nove mogućnosti u liječenju primarne adrenalne insuficijencije. ²
- Sve se više naglašava primjena umjetne inteligencije u dijagnostici bolesti nadbubrežne žlijezde. Utvrđeno je da modeliranje strojnog učenja pomaže u otkrivanju i karakterizaciji lezija nadbubrežne žlijezde, a čime se smanjuje potreba za invazivnim postupcima. ³
- Lijek belzutifan odobren je od strane FDA za starije od 12 godina s lokalno uznapredovalim, neresektabilnim ili metastatskim feokromocitomom ili paragangliomom. U ispitivanju provedenom na 72 bolesnika s uznapredovalom bolešću, belzutifan je postigao stopu odgovora od 26%. ⁴
- CAR T-cell terapija donijela je novu nadu pacijentima oboljelima od adrenokortikalnog karcinoma (ACC). Riječ je o vrsti imunoterapije temeljenoj na genetski modificiranim T stanicama koje napadaju maligne. Jedna od studija koje su u tijeku je LION-1 koja istražuje autologne CAR T- stanice usmjerene na antigen ROR1 koji je prisutan na stanicama raznih hematoloških i solidnih tumora, uključujući i stanice ACC-a, a minimalno na zdravom tkivu. ⁵

Reference:

1. Endoscopic, ultrasound-guided, radiofrequency ablation of aldosterone-producing adenomas (FABULAS): a UK, multicentre, prospective, proof-of-concept trial. Argentesi, GiuliaBastos, Jose et al. The Lancet, Volume 405, Issue 10479, 637 - 647
2. <https://www.endocrine.org/news-and-advocacy/news-room/endo-annual-meeting/endo-2025-press-releases/dickman-press-release>
3. Saygili ES, Karakiliç E. Artificial intelligence in adrenal diseases. Endocrinol Res Pract. 2025;29(3):244-249.
4. <https://www.fda.gov/drugs/resources-information-approved-drugs/fda-approves-belzutifan-pheochromocytoma-or-paraganglioma>
5. <https://nct.dkfz.de/en/nct/news/news-detail/first-patient-in-lion-1-study-receives-immunotherapy-targeting-novel-molecule.html>